

7 Trombositlərdən onların sayının azalması və ya funksiyasının aşağı düşməsi nəticəsində əmələ gələn qanaxmaların müalicəsində istifadə olunur. Ağ qan hüceyrələri isə ağır bakterial və ya göbələk infeksiyalarından əziyyət çəkən, xüsusi ləsumük iliyinin transplantasiyası və ya xərçəng əleyhinə terapiya keçmiş xəstələrə köçürürlər.

8 Müasir texnologiya qanın hər hansı bir komponentini ayırmaga imkan verir; qalan qan isə yenidən donora, onun sağlamlığına heç bir zərər vermədən köçürürlər. Maşınlar avtomatik olaraq böyük miqdarda müxtəlif qan hüceyrələri hazırlamaq üçün qanı yiğir və emal edir. Bu üsul sitaferez adlanır.

9 Bədbəxt hadisələr nəticəsində alınan travmalar və ya külli miqdarda qan itkisi baş verən cərrahi əməliyyatlar zamanı xalis qandan istifadə olunur. Həmçinin yenidoğulmuşlara da bəzi hallarda qanköçürmə lazım gəlir. Plazma və plazma məhsullarından qanaxmalar, infeksiyalar, susuzlaşma və immun sisteminin xəstəlikləri də daxil olmaqla, bir sıra hallarda istifadə olunur.

10 Sizin verdiyiniz qan ola bilsin ki, heç vaxt rastlaşmayacağınız bir insanın həyatını xilas edə bilər. Lakin Siz bu xeyirxah və nəcib işə görə – kiməsə həyat bəş etdiyiniz üçün həmişə özünüzdən razı qalacaqsınız. Bu həqiqətən də ən qiymətli hədiyyədir.

Bakı, AZ1122, Zərdabi küç., 96
Tel: 431-12-72, Faks: 430-52-85
office@isim.az www.isim.az

QAN DAMLASININ BİR İNSANDAN BAŞQASINA "SƏYAHƏTİ"

Qan həyat üçün çox vacibdir. Göstərilən səylərə baxmayaraq, yalnız uzun illərdən sonra süni qan əvəzedicilərindən geniş miqyasda istifadə olunması donor insan qanını əvəz edə biləcəkdir. Hər bir ölkə qana olan bütün ehtiyacını, yalnız əhalisinin 1%-dən 3%-dək olan hissəsi donorluq edərsə, ödəyə bilər. Bütün ölkələrdə öz əhalisini davamlı olaraq qan ehtiyatı ilə təmin edən ümumi qan bankı olmalıdır. Ödənişli qaydada və ya kritik hallarda ailə üzvlərinə qan verən insanlarla müqayisədə könüllü qan donorları daha təhlükəsiz və etibarlı mənbə hesab olunurlar. Hər bir ölkədə mütəmadi olaraq qan verən sağlam donor resursunun olması son dərəcə vacibdir.

Qan donordan götürülən andan digər insana köçürünləndək çətin bir yol keçir, belə ki, onun istifadə olunmadan əvvəl testdən keçirilməsinin, saxlanılması, göndərilməsinin təmin olunması zəruridir. Qanköçürmə xidmətləri əhalinin qana artmaqdə olan tələbatını ödəmək üçün kifayət qədər təhlükəsiz qan ehtiyatı əldə etmək kimi mürəkkəb bir problemlə üzləşirlər.

1 Qanın əsas funksiyası ağciyərlər dən oksigeni orqanizmin bütün hissələrinə çatdırmaq və qidalı maddələrin, hormonların, ifrazat məhsullarının və s. daşınmasıdır. O, orqanizmin daxili mühitini saxlayır, ləxtalanmaya nəzarət edir, bizi zərərli orqanizmlərdən qoruyur. Donor qanından ağır travmalar, bədbəxt hadisələr və cərrahi əməliyyatlar nəticəsində itirilən, həmçinin qanın hər hansı komponentinin çatışmaması nəticəsində əmələ gələn xəstəliklərin müalicəsində qanın bərpası üçün istifadə olunur.

2 İnsan orqanizmində 5 litrə yaxın qan olur, onun çəkisi bütün bədən çəkisinin 7%-ni təşkil edir. Bu miqdardan yaşdan və cinsdən asılı olaraq dəyişə bilər. Qan bir neçə komponentdən ibarətdir – qan hüceyrələrindən (45%) və plazmadan, yəni maye hissədən (55%). Hüceyrələr üç növ olur – orqanizmə oksigen daşıyan qırmızı qan hüceyrəleri, infeksiya ilə mübarizə aparan ağ qan hüceyrəleri və travmalar zamanı qanın ləxtalanmasına kömək edən trombositlər.

3 Qanı sintez etmək olmaz, onu əldə etməyin yeganə mənbəyi donor qanıdır. Hər il bütün dünyada 93 milyon vahid donor qanı təhvil verilir, bunun da təxminən yarısı dünyadan 85% əhalisinin yaşadığı yerlərin payına düşür.

4 İİV/QİÇS epidemiyası başladıqdan sonra qan ehtiyatlarının təhlükəsizliyinin təmin olunması həlli edici əhəmiyyət kəsb etmişdir. Donor qanı qan qruplarının, İİV, hepatitis B və C, sifilis kimi infeksiyaların aşkar olunması üçün testdən keçirilir. Malyariya və Şaqas xəstəliklərinin yayıldığı ölkələrdə isə qan bu infeksiyalara görə də yoxlanılır.

5 Qan - canlı toxumadır. O, istifadə olunmadan əvvəl xüsusi soyuducularda saxlanılmalıdır. Qan ləxtasının əmələ gəlməsinin qarşısını almaq üçün müxtəlif kimyəvi maddələr, hüceyrələrin qorunması üçün qeyri-toksik konservantlar, qan və onun komponentlərinin istifadə müddətini uzatmaq üçün isə ən yeni materiallardan istifadə olunur. Bunun sayəsində donor qanını təhlükəsiz saxlamaq və göndərmək mümkündür.

6 Xalis qandan bütövlükdə istifadə etməməyə çalışırlar. Bunun əvzinə xəstələrə qanın onlara lazım olan konkret komponentləri köçürürlər. Beləliklə, bir vahid donor qanından bir neçə pasiyentin müalicəsi üçün istifadə etmək olar. Məsələn, qırmızı qan hüceyrəleri uşaqlar arasında, malyariya da daxil olmaqla, müxtəlif səbəblərdən baş verən ağır anemiyadan əziyyət çəkən xəstələrə köçürürlər.